

MDAG

MULTIDISCIPLINARY
APPROACHES WITH GEOGRAPHY

Başvuru 09.12.2023 Received | Kabul 12.12.2023 Accepted
E-ISSN: 2980-1141 | <https://www.mdag.com.tr>
Cilt 1, Sayı 4 (2023), ss. 310-326
Doi., 10.29329/mdag.2023.617.4

Atf Bilgisi / Reference Information

Uçar, H., Çınar, R., ve Durmuş Sümer, S. (2023). Kadın Emegi ve İş Gücü Açısından Tokat Şehir Pazarları. *Multidisipliner Yaklaşımlarla Coğrafya Dergisi*, 1(4), 310-326, <https://doi.org/10.29329/mdag.2023.617.4>

Kadın Emegi ve İş Gücü Açısından Tokat Şehir Pazarları

Women's Labor and Workforce from the Perspective of Tokat City Markets

Hazret UÇAR

Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, hazretucar@hotmail.com

Ramazan ÇINAR

Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, rcinar6092@gmail.com

Serap SÜMER DURMUŞ

Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, serapsmer@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırma, Tokat şehir pazarlarında çalışan kadınların iş gücüne katılımını, ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla ele alıyor. Türkiye ve dünya genelinde kadınların iş gücüne katılım oranlarının tarihsel ve güncel durumunu analiz ederek, toplumsal cinsiyet rollerinin ve sosyo-kültürel yapıların bu katılım üzerindeki etkilerini inceliyor. Araştırma, kadınların iş hayatına katılımlarının ekonomik büyümeye, yenilikçilik ve kreativiteye katkıları ile gelir dağılımı adaleti ve yoksulluğun azaltılmasındaki rollerini de değerlendiriyor. Ayrıca, kadınların iş hayatında karşılaştıkları zorlukları, eşitsizlikleri ve bu durumların toplumun genel refahı ve kalkınması üzerindeki etkilerini de inceleyerek, genç kızların eğitim ve kariyer hedeflerine ilham verme ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin gelişimine katkıda bulunma potansiyellerini ortaya koyuyor.

Anahtar Kelimeler: Kadın Emegi, İş Gücü, Tokat

ABSTRACT

This study addresses the participation of women in the workforce of Tokat city markets, exploring economic, social, and cultural aspects. It analyzes historical and current rates of women's labor force participation globally and in Turkey, examining the effects of gender roles and socio-cultural structures on this participation. The research assesses the contributions of women's involvement in the workforce to economic growth, innovation, and creativity, as well as their roles in income distribution justice and poverty reduction. Additionally, it examines the challenges and inequalities women face in the workplace and their impacts on societal welfare and development, highlighting the potential to inspire young girls' educational and career goals and contribute to the development of gender equality.

Keywords: Women's Labor, Workforce, Tokat.

Giriş

Toplumumuzda kadınların rolü ve değeri son derece önemlidir. İş hayatında kadınlar ele alındığında, bu konu toplumsal ilişkiler ve kadınların toplum içindeki pozisyonları üzerine yoğunlaşan bir değerlendirme sürecine dönüşmektedir. Genellikle ikincil olarak görülen kadınların iş yaşamındaki pozisyonları da bu bağlamda şekillenmektedir. Kadınlar, hayatları boyunca pek çok zorlukla karşılaşmakta ve kendi kendilerini ayakta tutmak zorundadırlar (Aşkın, 2015). Bazı kadınlar bu durumu kolaylıkla başarıırken, diğerleri yaşamın getirdiği zorluklar nedeniyle başarısız olabilmektedirler. Kadınların bağımsızlıklarını sürdürebilmeleri için en temel gereklilik, eğitim ve öğrenimdir. Türkiye ve dünya genelinde kadınların eğitim seviyelerinin yükseltilmesi, iş gücüne katılımlarını ve istihdamını artırmanın anahtar koşuludur (Aşkın, 2015). Kadınların yetenek gerektiren ve yüksek değer üreten işlerde çalıştırılabilmesi, ancak yeterli eğitim seviyesine ulaşmaları ile mümkün olacaktır. Kadınların iş hayatına katılımları birçok fayda sağlamakla birlikte, çeşitli engelleri de beraberinde getirmektedir. Sosyal yapı içinde kadının konumunu belirleyen değerler, çalışma hayatına katılımlarını motive edecek bir ortamı destekleyerek bu engellerin üstesinden gelinmesine yardımcı olabilir. İstihdamı artırıcı önlemler ve kadın iş gücünün iş hayatındaki etkinliğini artıracak stratejiler, planlamalarda önemli bir yer tutmalıdır. Bugün dünya nüfusunun neredeyse yarısını oluşturan kadınların ekonomik yaşamdaki katılım seviyelerine baktığımızda, durum pek de umut verici değildir. Kadınlar, çoğu toplumda ekonomik ve toplumsal açıdan gelişmeden daha az yararlanmakta ve erkeklerin gerisinde kalmaktadırlar. Kadınlarımızın ekonomik ve toplumsal alanda erkeklerin gerisinde kalmasının nedenleri arasında, kültürel bağlamda erkek egemen güçlerin yarattığı toplumsal ayrımcılık, kadınlara sağlanan eğitim olanaklarındaki kısıtlılıklar, kadın ve erkek arasındaki fizyolojik farklılıklar ve yasal düzenlemelerdeki sorunlar sayılabilir (Ergüder, 2006).

20. yüzyılda yapılan sosyal bilim araştırmalarının büyük bir kısmı ücretli kadın işgücüne odaklandığı için, kadın emeği genellikle tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinde maaş karşılığı çalışan kadınların çabaları açısından ele alınmıştır. Bu durumun arkasında, çalışma kavramının yalnızca maaş karşılığı ve evin dışında gerçekleştirilen faaliyetleri içerdiği ve aile içindeki görevlerin ise maaşsız, sorumluluk ve sevgi temelli gönüllü işler olarak görülmesiyle beslenen güçlü bir aile ideolojisinin olduğu söylenebilir (Aşkın ve Aşkın, 2019). Kadın emeğinin sınıflandırılması bağlamında, ücretli ve ücretsiz emek arasındaki ayırım belki de en temel çizgidir. Bu çalışmanın amacı, kadın emeğiyle ilgili soruları yanıtlamaktır. Geleneksel emek tanımları, ev içinde kadınlar tarafından yapılan işleri kapsar. Bu nedenle, kadın emeği, emek kategorisinde kendine özgü bir alan bulmuştur. Hem cinsiyetçi iş bölümünün hem de iş gücü piyasasındaki konumları nedeniyle, kadın emeği çift katmanlı bir yapıya sahiptir (Etiler, 2011).

Kadın emeğini anlamak için bir dizi kavramdan yararlanırız. Bu kavramlar, kadın emeğinin oluşum sürecini destekleyen unsurlardır. Bunlardan ilki, toplumun ataerkil bir geçiş dönemi içinde olmasıdır. Özel mülkiyetin ve devlet yapılarının oluşmasıyla, anaerkil dönemin sona erdiği ve ataerkil dönemin başladığı görülür (Arıkan, 2015). Bu kavramın kökleri çok eski olsa da, tartışılmaya başlanması 17. yüzyıla rastlar. İktisat ve sosyoloji alanlarında birçok düşünür bu konuya ilgi göstermiş, literatüre farklı tanımlar eklemiştir. Ortak görüş, ataerkilliğin, kadınlar üzerindeki baskının temelini oluşturmasıdır. Ataerkil tanımlar arasında günümüzde en yaygın olanı feminist bakış açılarıdır. Ataerkillik, erkeklerin kadınlar üzerinde kontrol kurmak için erkeklik kavramını kullanarak ortaya çıkmıştır (Dedeoğlu, 2000). Erkekler, maddi kazançlarıyla kadınların geçimini sağlar ve koruyucu bir rol üstlenirler. Ailede başlayan bu durum kurumsal alana ve daha sonra toplumun geneline yayılır.

Kadın emeği ile ilgili bir diğer önemli kavram ise toplumsal cinsiyettir. 1972'de Anne Oakley tarafından ilk kez kullanılan bu kavram, bizi cinsiyetler arası bölünmeye götürür. Bu kavram, toplumsal düzeni ve cinsiyetler arasındaki bölünmeyi ve farklılıkları ifade eder. Cinsiyetler arası

ilişkiler, toplumsal müdahalenin konusu haline gelmiş ve içerdiği eşitsizlikle kendini meşrulaştırmıştır. Biyolojik cinsiyetler kolayca tanımlanabilirken, toplumsal cinsiyet tamamen toplumun bir ürünüdür. Bireyler toplumsallaşma sürecinde toplumsal cinsiyet rollerini edinirler. Çocukluk dönemlerinde, cinsiyetin kültürel alanlarını öğrenen bireyler, zamanla cinsiyet kavramının yerini, statü belirleyici özelliğe sahip olan toplumsal cinsiyet kavramına bırakırlar. Kadın emeğini açıklarken sıkça başvurulan toplumsal cinsiyet kavramı, eleştirilere rağmen, mevcut ekonomik sistemin devamı için gerekli olan yeniden üretimin, kadınların toplumsal konumunun bu ihtiyacı nasıl karşıladığını anlamamızda önemli bir araçtır (Candan ve Günal, 2013). Bu durum, toplumsal cinsiyet rollerinin işgücü piyasasındaki derin etkilerini açıkça ortaya koymaktadır. Kadınların işgücüne katılımının düşük olması, yalnızca ekonomik bir kayıp değil, aynı zamanda toplumsal bir eşitsizliği de işaret etmektedir. Kadınların iş hayatındaki varlığı, sadece ekonomik katkı sağlamakla kalmaz, aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitliği ve kapsayıcılık açısından önemli bir adımı temsil eder. Kadınların işgücüne katılımlarının artması, toplumun genel refah seviyesini yükseltebilir ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin gelişmesine katkıda bulunabilir. Ancak, Türkiye'de ve dünya genelinde kadın işgücüne katılımını etkileyen cinsiyetçi yapılar ve önyargılar, bu sürecin önündeki en büyük engellerden biridir. Erkeklerle eşit iş imkanlarına erişim, kadınların iş ve aile hayatını dengelemelerine yardımcı olacak politikalar, ve cinsiyet eşitliğini teşvik eden eğitim programları, bu konuda atılması gereken adımlardandır (Kızılaslan ve Büşra, 2021).. Ayrıca, işgücü piyasasındaki cinsiyet ayrımı sadece istihdam oranlarına yansımamakta, aynı zamanda kadınların genellikle daha düşük ücretli ve güvencesiz işlerde çalıştırılmaları gibi maaş ve çalışma koşullarına da etki etmektedir. Bu, kadınların ekonomik bağımsızlıklarını kazanmalarını ve toplum içinde daha güçlü bir konuma gelmelerini zorlaştırmaktadır. Bu bağlamda, kadınların işgücüne katılımını artıracak ve cinsiyet eşitliğini teşvik edecek politikaların geliştirilmesi, ekonomik kalkınma ve toplumsal ilerleme için hayati öneme sahiptir. Eğitimden işgücü piyasasına, yasal düzenlemelerden sosyal politikalara kadar geniş bir yelpazede yapılan iyileştirmeler, kadınların işgücüne katılımlarını ve toplumdaki konumlarını güçlendirebilir. Bu süreçte, kadınların sadece işgücü piyasasına katılımlarının değil, aynı zamanda iş yerindeki liderlik rolleri ve karar alma süreçlerine katılımlarının da teşvik edilmesi önemlidir. Böylece, kadınlar sadece işgücü piyasasında sayısal bir temsil gücüne sahip olmakla kalmayacak, aynı zamanda toplumsal ve ekonomik yapının şekillenmesinde aktif bir rol oynayacaklardır. Bu sürecin devamında, kadınların işgücüne daha fazla katılımı, toplumun çeşitli sektörlerinde yenilikçilik ve yaratıcılığın artmasına yol açabilir (Önder, 2013). Kadınların farklı perspektifleri ve deneyimleri, iş dünyasında yeni çözüm yolları ve stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunabilir. Örneğin, teknoloji ve mühendislik gibi geleneksel olarak erkek egemen alanlarda daha fazla kadın çalışanın olması, bu sektörlerin daha kapsayıcı ve yenilikçi hale gelmesine yardımcı olabilir.

Kadınların işgücüne katılımının artırılması, aynı zamanda toplumsal cinsiyet rollerinin yeniden şekillenmesine de katkı sağlayabilir. Geleneksel olarak 'kadın işi' veya 'erkek işi' olarak görülen meslekler arasındaki sınırların aşılması, toplumun cinsiyet rollerine dair algılarını değiştirebilir ve daha eşitlikçi bir toplum yapısının oluşmasına zemin hazırlayabilir. Ekonomik açıdan bakıldığında, kadınların işgücüne daha fazla katılımı, ekonomik büyümeyi teşvik edebilir. Kadınların işgücüne katılımının artması, tüketim ve yatırım gibi ekonomik aktiviteleri canlandırabilir, böylece ulusal ekonominin genel performansını yükseltebilir (Durmaz, 2016). Ayrıca, kadınların iş hayatına daha fazla katılımı, gelir dağılımı adaletini iyileştirebilir ve yoksulluğun azaltılmasına yardımcı olabilir. Toplumsal açıdan ise, kadınların işgücüne daha fazla katılımı, genç kızların eğitime ve kariyer hedeflerine daha fazla odaklanmalarına ilham verebilir. Bu, gelecek nesiller için daha fazla fırsat eşitliği ve toplumsal cinsiyet eşitliği anlamına gelir (Tiley, 2018). Kadınların ekonomik ve sosyal alanda daha güçlü bir konuma sahip olmaları, aile içi ve toplumsal dinamikler üzerinde de olumlu etkiler yaratabilir. Sonuç olarak, kadınların işgücüne katılımının artması sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel açıdan da toplumların gelişimine katkı sağlar. Bu nedenle, bu konuda

atılacak adımlar, sadece kadınların değil, tüm toplumun yararına olacaktır. Kadınların işgücü piyasasında eşit şartlarda yer alması, daha adil, kapsayıcı ve gelişmiş bir toplumun temelini oluşturacaktır.

Bu araştırmanın ana amacı, kadınların işgücüne katılımının ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarını detaylı bir şekilde incelemektir. Araştırma, Türkiye ve dünya genelinde kadınların işgücüne katılım oranlarının tarihsel ve güncel durumunu analiz ederek, bu oranların zaman içinde nasıl değiştiğini ortaya koymayı hedeflemektedir. Ayrıca, toplumsal cinsiyet rollerinin ve sosyo-kültürel yapıların kadınların işgücü piyasasına erişim ve katılımı üzerindeki etkileri ele alınacaktır. Bu bağlamda, kadınların işgücüne katılımının ekonomik büyümeye, yenilikçilik ve kreativiteye katkıları, gelir dağılımı adaleti ve yoksulluğun azaltılmasındaki rolü de incelenecektir. Araştırma, ayrıca kadınların iş hayatında karşılaştıkları zorlukları, eşitsizlikleri ve bu durumların toplumun genel refahı ve kalkınması üzerindeki etkilerini de değerlendirecek. Son olarak, kadınların işgücüne daha fazla katılımının, genç kızların eğitim ve kariyer hedeflerine nasıl ilham verdiği ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin gelişimine nasıl katkıda bulunduğu araştırmanın önemli bir parçası olacaktır. Bu çalışma, kadınların işgücüne katılımının sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel açıdan da toplumların gelişimine nasıl katkı sağladığını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

AMAÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, kadınların işgücüne katılımını nitel araştırma yöntemleri bağlamında inceleyerek, bu konunun derinlemesine bir anlayışını sağlamayı amaçlamaktadır. Araştırmanın modeli, kadınların işgücü piyasasındaki deneyimlerini, algılarını ve karşılaştıkları zorlukları detaylı bir şekilde ortaya koymak için tasarlanmıştır. Bu amaçla, derinlemesine mülakatlar ve odak grup tartışmaları kullanılacaktır. Bu mülakatlar ve tartışmalar, farklı sektörlerde çalışan kadınlar, evde çalışan kadınlar, iş arayan kadınlar ve işgücü piyasasından uzak duran kadınlar ile gerçekleştirilecektir. Ayrıca, işverenler, politika yapımcılar ve toplum liderleri gibi çeşitli paydaşlarla da görüşmeler yapılacaktır. Bu görüşmeler, kadınların işgücüne katılımını etkileyen faktörleri, toplumsal cinsiyet rollerinin iş hayatındaki yansımalarını ve politikaların bu konudaki etkisini anlamak için kritik öneme sahip olacak. Araştırma, aynı zamanda kadınların işgücüne katılımının sosyo-kültürel yönlerini ve bu konudaki toplumsal algıları da ele alacaktır. Toplanan nitel veriler, kadınların işgücüne katılımının karmaşık yapısını ve bu konuda yapılabilecek politika önerilerini ortaya çıkarmak için kullanılacaktır. Bu yaklaşım, araştırmanın, kadınların işgücüne katılımıyla ilgili konuları yalnızca istatistiksel verilerle değil, aynı zamanda kadınların kendi sesleri ve deneyimleri üzerinden de anlamasını sağlayacaktır.

Çalışma Grubu

Bu araştırma, Tokat ilinde pazarlarda çalışan kadın işçileri odak grup olarak ele alarak, bu özel demografideki kadınların işgücüne katılımının niteliksel yönlerini incelemeyi hedeflemektedir. Çalışma grubu, Tokat'taki çeşitli pazarlarda çalışan kadınlar arasından seçilecek ve bu kadınların işgücü piyasasındaki deneyimleri, karşılaştıkları zorluklar, fırsatlar ve toplumsal cinsiyet rollerinin iş yaşamı üzerindeki etkileri detaylı bir şekilde incelenecektir.

Araştırma, bu kadınların günlük çalışma koşullarını, iş ve aile hayatı arasındaki dengeyi, ekonomik ve sosyal zorlukları, ayrıca pazar çalışma ortamında karşılaştıkları özel durumları ve fırsatları anlamaya odaklanacaktır. Derinlemesine mülakatlar ve odak grup tartışmaları yoluyla, bu kadınların kendi perspektiflerinden yaşadıkları deneyimler, beklentiler ve zorluklar ortaya konulacaktır.

Ayrıca, araştırma, Tokat'taki pazarlarda çalışan kadın işçilerin toplum içindeki rolünü, bu rolün ekonomik ve sosyal hayat üzerindeki etkilerini ve bu kadınların toplumsal cinsiyet rolleriyle nasıl başa çıktıklarını da inceliyor olacak. Bu çalışma grubunun seçilmesi, Türkiye'deki kadın işgücünün spesifik bir kesimine odaklanarak, bu kesimin karşılaştığı benzersiz zorlukları ve fırsatları anlamak için önemli bir fırsat sunuyor. Araştırmanın sonuçları, bu kadınların yaşadıkları deneyimleri genel kadın işgücü piyasası bağlamında yorumlamak ve ileride yapılacak politika önerileri için değerli bilgiler sağlamak amacıyla kullanılacak.

Verilerin Toplama Araçları

Bu çalışmada, veri toplama süreci olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu tercih edilmiştir. Bu yöntem, Tokat ilinde pazarlarda çalışan kadın işçilerin deneyimlerini, algılarını ve karşılaştıkları zorlukları ayrıntılı ve derinlemesine anlamak için uygun bir araçtır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, katılımcılara kendi hikayelerini, düşüncelerini ve deneyimlerini kendi kelimeleriyle ifade etme özgürlüğü sağlar, aynı zamanda araştırmacıların katılımcıların yanıtlarına dayanarak esnek bir şekilde ek sorular sormasına imkan tanır. Görüşmeler, katılımcıların kendilerini rahat ve güvende hissedebilecekleri ortamlarda yapılacak ve süresi, katılımcının cevaplarına ve görüşmenin doğal akışına göre değişkenlik gösterecektir. Her bir katılımcıya uygun şekilde uyarlanabilen bu esnek yapıdaki görüşme formu, araştırmanın ana sorularını ve amaçlarını destekleyecek şekilde tasarlanmıştır.

Görüşme soruları, katılımcıların kariyer yolları, pazarda çalışmaya başlama süreçleri, karşılaştıkları zorluklar ve bu zorluklarla nasıl başa çıktıkları, toplumsal cinsiyet rollerinin iş hayatlarındaki etkileri, ekonomik bağımsızlıkları ve aile hayatları üzerindeki etkileri gibi konuları kapsayacaktır. Bu sorular, katılımcıların deneyimlerinin zengin ve çok yönlü bir anlayışını sağlamak için dikkatlice seçilmiş ve tasarlanmıştır. Bu görüşme yöntemi, araştırmanın, kadınların pazarda çalışma deneyimlerini yalnızca yüzeysel olarak değil, daha kapsamlı ve derinlemesine bir şekilde anlamasına olanak tanıyacaktır.

Veri Analizi

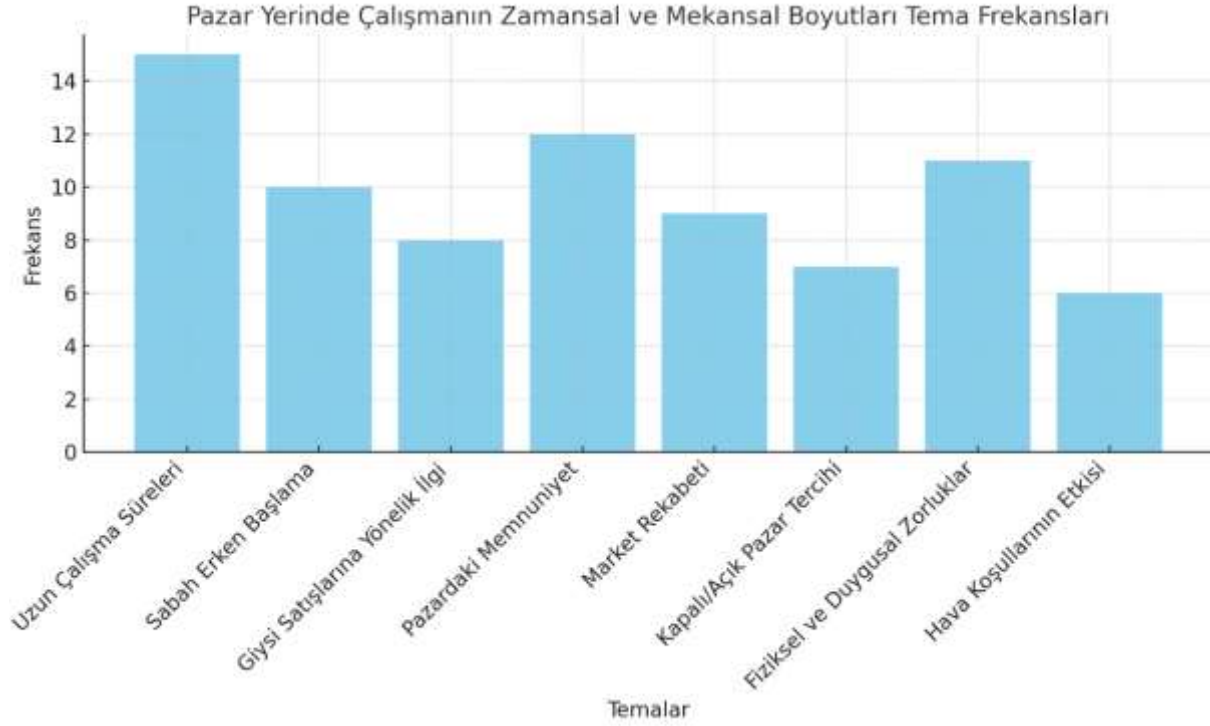
Araştırmada toplanan verilerin analizi, betimsel içerik analizi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilecek. Bu yöntem, Tokat ilinde pazarlarda çalışan kadın işçilerin deneyimleri, algıları ve karşılaştıkları zorluklarla ilgili derinlemesine bir anlayış sağlamak için elde edilen nitel verilerin sistematik bir şekilde incelenmesini içerir. İlk adımda, yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler dikkatlice incelenecek ve transkribe edilecek. Bu süreç sırasında, verilerdeki önemli ifadeler, fikirler ve kavramlar belirlenerek kodlanacak. Kodlama, verilerin daha yönetilebilir parçalara ayrılmasını sağlayarak, daha detaylı analizler için temel oluşturur. Daha sonra, bu kodlar arasındaki ilişkiler ve desenler incelenerek, daha geniş temalar ve kategoriler oluşturulacak. Bu temalar, araştırma sorularına ve çalışmanın genel amacına uygun şekilde, kadın işçilerin deneyimlerini, karşılaştıkları zorlukları ve toplumsal cinsiyet rollerinin etkilerini temsil edecek. Temaların oluşturulması, verilerin daha anlamlı ve yorumlanabilir hale gelmesini sağlar. Son aşamada, oluşturulan temalar ve kategoriler, kadın işçilerin pazarlarda çalışma deneyimlerine dair kapsamlı bir anlayış ve yorum sunacak şekilde analiz edilecek. Bu analiz, kadınların işgücüne katılımı ve pazar çalışma koşulları ile ilgili geniş çaplı bir perspektif sunacak ve araştırmanın bulgularını ve sonuçlarını destekleyecek.

BULGULAR

Pazar Yerinde Çalışmanın Zamansal ve Mekansal Boyutları

Araştırmanın bulguları, Tokat'taki pazar yerlerinde çalışanların günlük rutinleri ve çalışma koşulları hakkında önemli bilgiler sunmaktadır.

Grafik

Grafik 1. Pazar Yerinde Çalışmanın Zamansal ve Mekansal Boyutlarına İlişkin Tema ve Frekanslar

Grafik 1'de gösterilen "Pazar Yerinde Çalışmanın Zamansal ve Mekansal Boyutları" araştırmasının bulgularına bakıldığında, en belirgin tema 'Uzun Çalışma Süreleri' olarak öne çıkıyor, bu da pazar yerlerinde çalışanların genellikle uzun ve yoğun iş saatlerine sahip olduğunu gösteriyor. İkinci olarak, 'Sabah Erken Başlama' teması, çalışanların günün çok erken saatlerinde işe başlamasının zorluklarını vurguluyor. Diğer önemli temalar arasında 'Giysi Satışlarına Yönelik İlgisi' ve 'Pazardaki Memnuniyet' bulunuyor, bunlar müşterilerin ilgi alanları ve pazarcıların işlerinden duyduğu memnuniyetle ilgili içgörüler sunuyor. 'Market Rekabeti' teması, pazarcıların modern perakende sektörü ile karşılaştığı zorluklara işaret ediyor. 'Kapalı/Açık Pazar Tercihini' ve 'Hava Koşullarının Etkisi' ise çalışma ortamlarının fiziksel koşullarına odaklanıyor. Son olarak, 'Fiziksel ve Duygusal Zorluklar' teması, pazarcıların iş ve özel hayatlarındaki baskıları ve zorlukları yansıtıyor. Bu bulgular, pazar yerlerinde çalışmanın çok yönlü ve karmaşık doğasını ortaya koyuyor ve bu çalışma koşullarının ekonomik, sosyal ve duygusal boyutları üzerinde önemli etkileri olduğunu gösteriyor.

Bu bulgulara göre, pazarda çalışanlar genellikle sabahın erken saatlerinde, bazen gece saat 3 gibi erken bir saatte başlayıp, akşam 20.00 civarına kadar uzanan uzun çalışma saatlerine sahiptirler. Haftada en az iki gün pazara giden bu çalışanlar, pazara gitmedikleri günlerde bahçe işleri, tarım, hayvancılık ve ev işleriyle meşgul oldukları gözlemlenmiştir.

Özellikle sebze satışı yapan pazarcılar arasında, giyim ve gıda satışlarının aynı yerde yapılmasından kaynaklanan bir memnuniyetsizlik saptanmıştır. Sebze satıcıları, müşterilerin giyim ürünlerine daha çok ilgi gösterdiğini ve bu durumun sebze satışlarını olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Diğer yandan, kadın pazarcılar, kazançlarının yüksek olduğu ve müşterilerin daha kibar ve anlayışlı olduğu pazar yerlerinden memnuniyet duymaktadırlar. Bu sebeple, pazar yeri seçerken, eğitim düzeyi yüksek insanların bulunduğu yerleri tercih ettikleri görülmüştür.

Pazarcılık ile marketler arasındaki rekabet de araştırmanın dikkat çeken bulguları arasında yer almaktadır. Zor şartlar altında çalışan pazarcılar, marketlerde satılan gıda ürünlerinin kendi satışlarını olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. Marketlerin bu ürünleri daha ulaşılabilir kılarak pazarcıların müşteri kaybetmesine yol açtığı belirtilmiştir.

Son olarak, kapalı ve açık pazar yerleri arasındaki tercihlerin değiştiği gözlemlenmiştir. Kapalı pazar yerleri, hava şartlarına karşı daha dayanıklı ve korunaklı olmasına rağmen, soğuk havanın beton yapılarda daha yoğun hissedildiği belirtilmiştir. Açık pazar yerlerinde çalışan pazarcıların ise hava koşullarından olumsuz etkilendiği tespit edilmiştir. Bu bulgular, pazar yerlerinde çalışma koşullarının ve tercihlerinin karmaşıklığını ve çeşitliliğini göstermektedir (Mumcular, 2022). Bu araştırmanın bulgularına ek olarak, katılımcıların doğrudan alıntıları da çalışma koşulları, tercihleri ve deneyimleri hakkında daha derin bir anlayış sağlamaktadır. Katılımcıların ifadeleri, pazar yerinde çalışmanın zorluklarını ve dinamiklerini daha ayrıntılı bir şekilde ortaya koymaktadır.

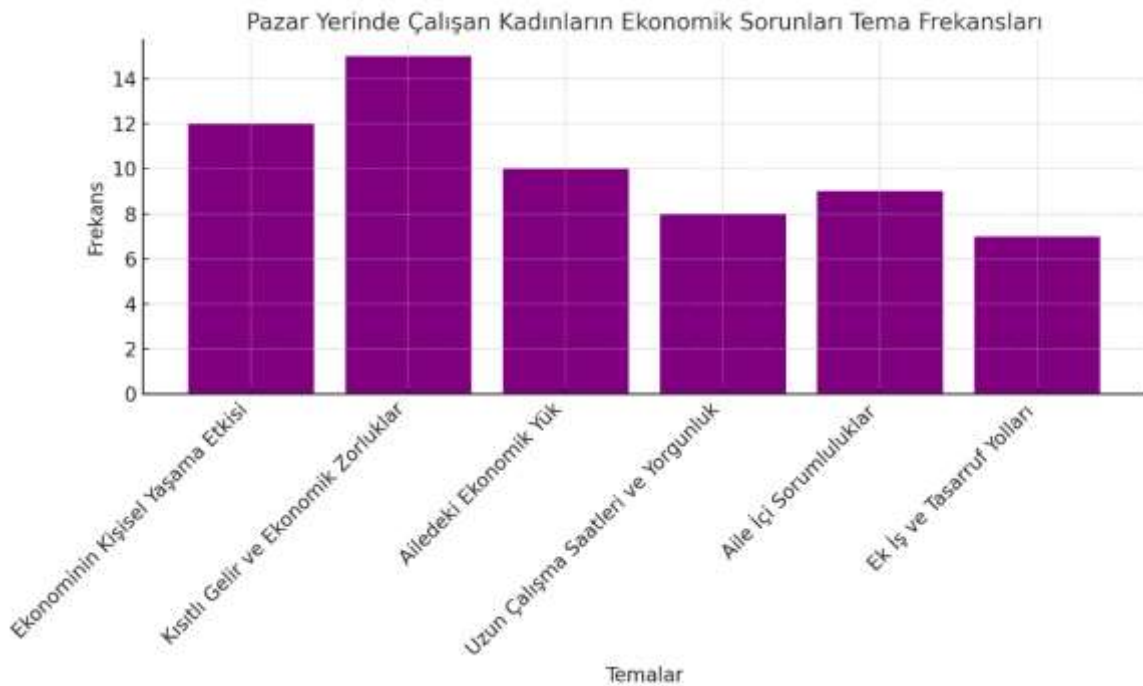
Bir sebze satıcısının sözleri, pazar yerindeki rekabet durumunu vurgulamaktadır: *"Giyim satışları arttıkça, bizim sebze satışlarımız düşüyor. İnsanlar daha çok kıyafet almaya yöneliyor, bu da bizim işimizi olumsuz etkiliyor."* Kadın pazarcıların memnuniyetini ifade eden bir diğer katılımcı ise şunları söylemiştir: *"İyi kazanç elde ettiğimiz ve müşterilerin nazık olduğu pazar yerlerini tercih ediyoruz. Burada insanlar daha anlayışlı ve saygılı."* Marketlerle olan rekabet konusunda ise bir pazarcı şunları dile getirmiştir: *"Marketler her şeyi satıyor ve bu bize zarar veriyor. Müşteriler artık pazardan alışveriş yapmak yerine markete gidiyor."* Kapalı ve açık pazar yerleri tercihleri ile ilgili bir katılımcı şöyle demiştir: *"Kapalı pazar yerleri yağmur ve kar gibi hava koşullarından korunaklı olsa da, soğuk günlerde içerisi çok daha soğuk oluyor. Açık pazar yerlerinde ise hava koşullarına karşı savunmasızız."* Pazar yerlerindeki çalışma koşullarının ve pazarcıların deneyimlerinin çeşitliliğini ve karmaşıklığını göstermektedir. Araştırmanın bulguları, bu söylemlerle birleşerek, pazar yerlerindeki çalışma dinamiklerinin daha kapsamlı bir resmini sunmaktadır. Bu alıntılar, katılımcıların gerçek seslerini ve deneyimlerini yansıtarak, araştırmanın derinliğini ve zenginliğini artırmaktadır.

Araştırmada elde edilen bulgulara katılımcıların doğrudan ifadeleriyle devam edildiğinde, pazar yerlerinde çalışan kadınların günlük hayatlarının ve zorluklarının daha net bir şekilde ortaya çıktığı görülmektedir. Katılımcıların söylemleri, pazar yerinde çalışmanın hem fiziksel hem de duygusal boyutlarını açığa çıkarıyor. Örneğin, bir katılımcının iş ve aile hayatı arasındaki dengeyi ifade etmek üzere yaptığı şu alıntı önemlidir: *"Pazarda uzun saatler çalışıyoruz ve eve geldiğimizde de iş bitmiyor. Ev işleri, çocuklar... Hepsi bizim sorumluluğumuzda. Durmak bilmiyoruz."* Pazar yerlerindeki çalışma saatleriyle ilgili başka bir katılımcının sözleri ise şöyle: *"Sabahın köründe kalkıp pazarda tüm gün ayakta duruyoruz. Akşam eve döndüğümüzde kırılmış oluyoruz, ama ertesi gün yine aynı rutin."* Kadın pazarcıların pazarda karşılaştıkları zorlukları anlatan bir diğer alıntı ise şu şekildedir: *"Pazarda*

çalışmak zor. Hem fiziksel olarak yorucu hem de müşterilerle başa çıkmak kolay değil. Özellikle bazı müşteriler çok anlayışsız olabiliyor." Pazar yerlerinin fiziksel koşullarıyla ilgili bir katılımcı ise şunları söylemiştir: "Açık pazar yerlerinde çalışmak bazen çok zor oluyor. Yağmur, soğuk, rüzgar... Her türlü hava koşuluna maruz kalıyoruz." Pazar yerlerinde çalışan kadınların günlük mücadelelerini ve pazar yerlerinin zorlu çalışma ortamını vurgulamaktadır. Araştırmanın bu bulguları, pazar yerlerindeki çalışma koşullarının sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal boyutlarına da ışık tutmakta ve katılımcıların gerçek deneyimlerini daha derinlemesine anlamamıza yardımcı olmaktadır. Bu gerçek sesler ve hikayeler, pazar yerlerindeki çalışma koşullarının karmaşık doğasını ve bu koşulların kadın işçiler üzerindeki etkilerini somut bir şekilde göstermektedir.

Pazar Yerinde Çalışanların Ekonomik Sorunları

Araştırmanın bulgularına katılımcıların ifadeleri eklenerek derinlemesine bir bakış açısı sağlanmıştır. Pazar yerlerinde çalışan kadınların ekonomik durumları ve yaşadıkları zorluklar, onların kendi sözleriyle daha net bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Grafik 2. Pazar Yerinde Çalışan Kadınların Ekonomik Sorunlarına İlişkin Tema ve Frekans

Pazar Yerinde Çalışan Kadınların Ekonomik Sorunları" konusundaki araştırmanın bulgularını gösteren grafik 2, kadın pazarcıların karşılaştıkları çeşitli zorlukları ve bu zorlukların sıklığını görselleştiriyor. En yüksek frekansa sahip olan 'Kısıtlı Gelir ve Ekonomik Zorluklar' teması, kadınların mali baskılarla nasıl başa çıktığını ve bu durumun günlük yaşamlarını nasıl etkilediğini vurguluyor. 'Ekonominin Kişisel Yaşama Etkisi' ve 'Ailedeki Ekonomik Yük' temaları, kadınların sadece iş yerinde değil, aynı zamanda evde de ekonomik sorumluluklar taşıdıklarını gösteriyor. 'Uzun Çalışma Saatleri ve Yorgunluk' ile 'Aile İçi Sorumluluklar' temaları, kadınların iş ve özel hayat arasında denge kurma çabalarını ve bu süreçte yaşadıkları zorlukları ortaya koyuyor. 'Ek İş ve Tasarruf Yolları' teması ise, ekonomik sıkıntılarla başa çıkma stratejilerini yansıtıyor. Bu grafik, kadın pazarcıların karşılaştıkları

ekonomik zorlukların, ailevi sorumlulukların ve sosyal baskıların karmaşıklığını ve bu durumların onların günlük yaşamlarını nasıl etkilediğini anlamamıza yardımcı oluyor. Bu bulgular, kadınların işgücüne katılımlarının sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal boyutları olduğunu gösteriyor ve pazar yerlerinde çalışan kadınların deneyimlerine daha geniş bir perspektif sunuyor.

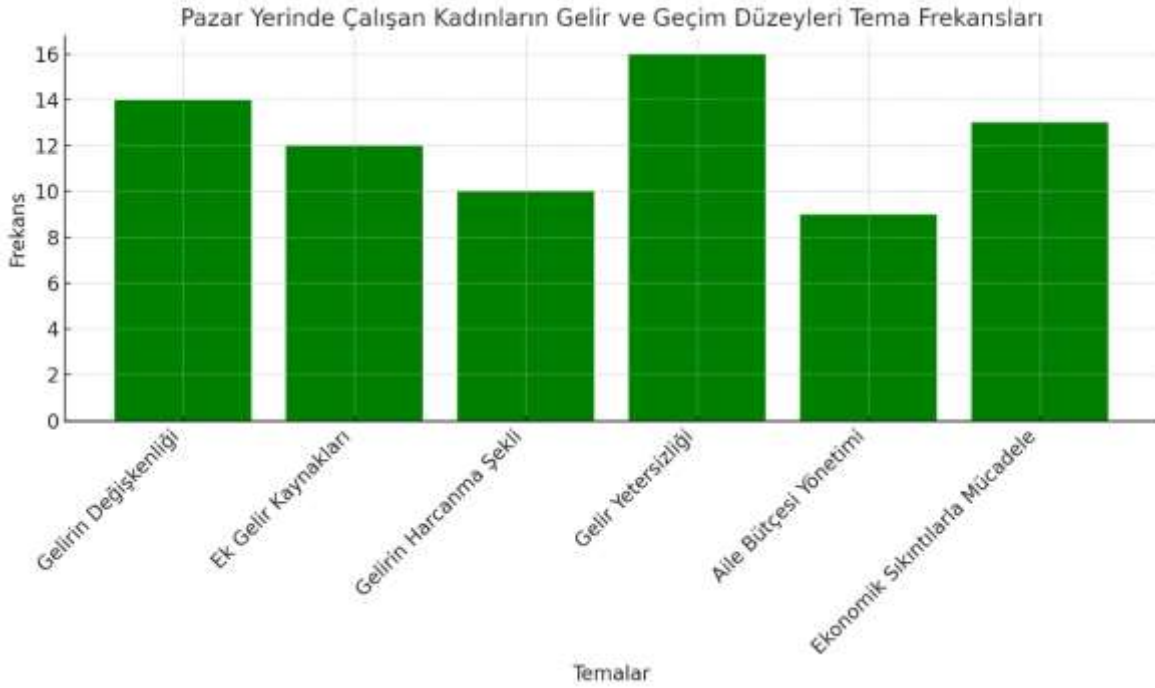
Bir kadın pazarcının ekonomik durumunu ifade eden alıntısı şöyle: *"Pazardan kazandığımız para genellikle evin ihtiyaçlarına gidiyor. Kendime pek bir şey ayıramıyorum, çoğunu eşime veriyorum."* Kadınların yaşadığı ekonomik sıkıntıları dile getiren bir başka katılımcı ise şunları söylemiştir: *"Gelirimiz çok kısıtlı, bu yüzden sürekli ekonomik zorluklar yaşıyoruz. Kendimize zaman ayıramıyor, istediğimiz şeyleri alamıyoruz."* Eşleri çalışmayan kadınların yükü hakkında konuşan bir diğer kadın pazarcı şunları belirtmiştir: *"Eşim çalışmadığı için evin tüm masraflarını ben karşılıyorum. Faturalar, çocukların ihtiyaçları, hepsi benim sırtımda."* Pazar yerlerinde çalışan kadınların ekonomik zorlukları ve günlük yaşam mücadelelerini vurgulamaktadır. Araştırmanın bu bulguları, pazar yerlerindeki çalışma koşullarının ve kadın işçilerin karşılaştıkları ekonomik ve sosyal zorlukların daha detaylı bir resmini çizmektedir. Katılımcıların gerçek sesleri ve deneyimleri, bu zorlukların ve koşulların karmaşık doğasını somut bir şekilde ortaya koymakta ve kadınların işgücüne katılımının yalnızca ekonomik bir boyutu olmadığını, aynı zamanda sosyal ve duygusal boyutları da olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın bulgularına eklenen katılımcıların alıntıları, pazar yerlerinde çalışan kadınların günlük yaşamları ve karşılaştıkları zorluklar hakkında daha derin bir perspektif sunmaktadır. Bu alıntılar, kadınların iş ve aile hayatları arasındaki zor dengeyi ve pazarda çalışmanın getirdiği ekonomik ve sosyal zorlukları vurgulamaktadır. Bir kadın pazarcının çalışma saatlerini ifade eden alıntısı şu şekildedir: *"Sabah erken kalkıp pazar yerine gidiyoruz ve akşama kadar çalışıyoruz. Eve döndüğümüzde yorgunluktan bitap düşüyoruz, ama ailemiz için devam etmek zorundayız."* Kadınların aile içindeki sorumlulukları hakkında konuşan başka bir katılımcı şöyle demiştir: *"Pazar yerinde çalışmanın yanı sıra, evdeki işler ve çocukların bakımı da bize düşüyor. Hem işte hem evde sürekli çalışmak zorunda kalıyoruz."* Ekonomik zorluklarla başa çıkma yollarını anlatan bir diğer katılımcı ise şunları söylemiştir: *"Pazarda kazandığımız para genellikle yeterli olmuyor. Ekstra işler yaparak ya da tasarruf ederek geçinmeye çalışıyoruz."* Bu alıntılar, pazar yerlerinde çalışan kadınların sadece ekonomik zorluklarla değil, aynı zamanda sosyal ve ailevi sorumluluklarla da mücadele ettiklerini göstermektedir. Araştırmanın bulguları, bu söylemlerle birleşerek, pazar yerlerindeki çalışma koşullarının ve kadın işçilerin deneyimlerinin daha kapsamlı bir resmini çizmektedir. Katılımcıların gerçek sesleri ve hikayeleri, bu zorlukların ve koşulların karmaşık doğasını ve kadınların işgücüne katılımının çeşitli boyutlarını somut bir şekilde ortaya koymaktadır.

Araştırmanın bulguları ve katılımcıların doğrudan alıntıları, Tokat'taki pazar yerlerinde çalışan kadınların yaşadıkları zorlukları ve mücadeleleri net bir şekilde gözler önüne sermektedir. Bu alıntılar, kadınların sadece ekonomik zorluklarla değil, aynı zamanda ailevi yükümlülükler, sosyal beklentiler ve iş ile özel hayat arasında denge kurma çabalarıyla da mücadele ettiklerini vurgulamaktadır. Pazar yerinde çalışmanın getirdiği fiziksel yorgunluk, mali baskılar ve aile içi sorumluluklar, kadın işçilerin günlük yaşamlarını derinden etkilemektedir. Bu gerçek sesler ve hikayeler, kadınların işgücüne katılımının çok katmanlı ve karmaşık bir gerçekliğe sahip olduğunu ve bu durumun sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal boyutları olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, bu araştırma, pazar yerlerinde çalışan kadınların deneyimlerini ve bu deneyimlerin geniş çaplı toplumsal ve ekonomik etkilerini aydınlatmakta, kadınların işgücüne katılımı ve pazar yerlerindeki çalışma koşulları hakkında önemli içgörüler sunmaktadır.

Pazar Yerinde Çalışan Kadınların Gelir ve Geçim Düzeyleri

Araştırmanın bulgularına katılımcıların alıntıları eklendiğinde, pazarda çalışan kadınların ekonomik durumları ve gelir kaynakları hakkında daha ayrıntılı bir anlayış ortaya çıkmaktadır. Bu alıntılar, kadınların kazançları, ek gelir kaynakları ve gelirlerini nasıl değerlendirdikleri hakkında önemli bilgiler sunmaktadır.

Grafik 3. Pazar Yerinde Çalışan Kadınların Gelir ve Geçim Düzeylerine İlişkin Tema ve Frekans

Pazar Yerinde Çalışan Kadınların Gelir ve Geçim Düzeyleri" başlıklı araştırmanın grafik 3 sonuçlarına göre, en yüksek frekansa sahip tema 'Gelir Yetersizliği' olup, bu, pazarda çalışan kadınların finansal durumlarının genellikle yeterli olmadığını ve ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya kaldıklarını gösteriyor. 'Gelirin Değişkenliği' ve 'Ekonomik Sıkıntılarla Mücadele' temalarının da yüksek frekanslara sahip olması, kadınların gelirlerinin düzensiz ve değişken doğasını ve bu durumla başa çıkmak için gösterdikleri çabayı vurguluyor. Ayrıca, 'Ek Gelir Kaynakları' teması, bazı kadınların ekonomik zorlukları hafifletmek için başka gelir kaynaklarına yönelmesinin altını çiziyor. 'Gelirin Harcanma Şekli' teması, kazanılan paranın çoğunlukla aile ihtiyaçları ve temel masraflara gittiğini, kişisel ihtiyaçlar için az bir pay kaldığını gösteriyor. 'Aile Bütçesi Yönetimi' teması ise, kadınların aile bütçesini nasıl yönettikleri ve finansal planlama yapma zorluklarını ele alıyor.

Bir kadın pazarcının kazancı hakkında yaptığı alıntı şu şekildedir: "Gelirlerimiz her zaman sabit değil, bazen iyi kazanıyoruz, bazen ise hiç. Pazardan pazara, mevsimden mevsime değişiyor." Ek gelir kaynağına sahip olup olmadıkları sorusuna bir başka katılımcının verdiği yanıt ise şöyle: "Pazardan başka, eşimin emekli maaşı var. O olmasa geçinememiz çok zor olurdu." Kazandıkları parayı nasıl harcadıkları hakkında konuşan bir diğer kadın pazarcı şunları dile getirmiştir: "Çoğu zaman kazancımızı evin ihtiyaçları ve çocuklar için harcıyoruz. Kendimize pek bir şey kalmıyor." Gelirlerinin yeterliliği hakkında ise bir kadın pazarcı şöyle demiştir: "Pazardan kazandığımız para genellikle yeterli olmuyor. Her ay borçlarımızı ödemek ve birikim yapmak için mücadele ediyoruz." Bu alıntılar, pazarda çalışan kadınların ekonomik zorlukları ve gelirlerini nasıl yönettikleri hakkında net bir resim çizmektedir. Araştırmanın bulguları, bu doğrudan ifadelerle birleşerek, pazar yerlerinde çalışan

kadınların finansal durumlarının ve karşılaştıkları ekonomik zorlukların daha kapsamlı bir anlayışını sağlamaktadır. Katılımcıların gerçek sesleri ve hikayeleri, pazar yerlerinde çalışan kadınların ekonomik gerçekliklerini ve bu gerçekliklerin sosyal ve duygusal boyutlarını somut bir şekilde ortaya koymaktadır (Mumcular, 2022).

Araştırmanın katılımcı alıntıları, pazarda çalışan kadınların ekonomik durumlarının daha da detaylı bir portresini çizmeye devam ediyor. Bu alıntılar, kadınların gelirlerini yönetme biçimleri, ekonomik zorluklarla başa çıkma stratejileri ve günlük yaşamda karşılaştıkları finansal sınırlamalar hakkında derinlemesine bilgi sağlıyor. Bir katılımcının ek gelir kaynaklarına ilişkin yaptığı açıklama şöyle: *"Pazardan elde ettiğimiz gelir bazen yeterli olmuyor. Eşim de çalışıyor, ama çocukların eğitimi ve evin ihtiyaçları için her zaman ekstra bir şeye ihtiyaç duyuyoruz."* Kazançlarının yetersizliği hakkında başka bir kadın pazarıcı şunları ifade etmiştir: *"Pazar işi bazen iyi kazandırıyor, bazen de hiç. Eşimin geliriyle birleştiresek de, ailemizin ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli olmuyor."* Gelirlerinin nasıl harcadığına dair bir katılımcının yorumu ise: *"Büyük bir kısmını ev kirasına ve faturalara harcıyoruz. Çok az bir kısmı kişisel ihtiyaçlarımız için kalıyor."* Son olarak, bir diğer kadın pazarıcı, gelir yönetimi konusunda şu ifadeleri kullanmıştır: *"Pazardan kazandığım parayla öncelikle borçlarımızı ödemeye çalışıyoruz. Geriye kalanla çocukların eğitimi ve sağlık giderleri için birikim yapıyoruz."* Bu alıntılar, pazarda çalışan kadınların ekonomik gerçekliklerinin sadece sayılar ve istatistiklerle anlatılamayacak kadar karmaşık olduğunu göstermektedir. Kadınların finansal zorluklarla başa çıkma yöntemleri, aile bütçelerini yönetme biçimleri ve ekonomik sıkıntılarla mücadeleleri, araştırmanın bulgularını daha da zenginleştirerek, pazarda çalışan kadınların yaşadığı ekonomik mücadelelerin çok boyutlu doğasını ortaya koymaktadır (Mumcular, 2022).

Araştırmanın bulguları ve pazarda çalışan kadınlardan alınan doğrudan alıntılar, bu kadınların ekonomik durumlarının ve yaşam koşullarının kapsamlı bir görünümünü sunmaktadır. Alıntılar, kadınların pazardan elde ettikleri gelirin genellikle yetersiz olduğunu, aile bütçesine katkıda bulunmak için ek işler yapmak zorunda kaldıklarını ve kişisel ihtiyaçları için nadiren para ayırabildiklerini göstermektedir. Ayrıca, bu kadınların ailelerinin ve kendilerinin temel ihtiyaçlarını karşılamak için sürekli bir mücadele içinde oldukları ve ekonomik zorluklara rağmen ayakta kalmak için gösterdikleri çabalar vurgulanmaktadır. Bu çalışma, pazarda çalışan kadınların yaşadığı ekonomik zorlukları ve bu zorlukların onların günlük hayatları üzerindeki etkilerini derinlemesine ele almakta, bu konuda daha geniş çaplı toplumsal ve politik müdahaleler için önemli içgörüler sunmaktadır (Mumcular, 2022). Bu bulgular, kadınların işgücüne katılımının yalnızca bir iş ve gelir meselesi olmadığını, aynı zamanda geniş çaplı sosyal ve ekonomik dinamiklerle iç içe geçmiş karmaşık bir konu olduğunu ortaya koymaktadır.

Pazaryerinde Çalışan Kadınların Çalışma Koşulları

Araştırmanın bulguları, pazarda çalışan kadınların karşılaştıkları toplumsal cinsiyet temelli sorunlar ve eşitsizliklerle ilgili derinlemesine bir anlayış sunmaktadır. Katılımcıların doğrudan alıntıları, bu sorunların kadınların çalışma hayatlarına nasıl etki ettiğini ve onları kayıt dışı çalışmaya yönlendirdiğini vurgulamaktadır.

Grafik 4. Pazaryerinde Çalışan Kadınların Çalışma Koşullarına İlişkin Tema ve Frekans

Pazaryerinde Çalışan Kadınların Çalışma Koşulları" başlıklı araştırmanın grafik 4 sonuçlarına göre, 'İş ve Özel Hayat Dengesi' ve 'Ekonomik ve Sosyal Sorumluluklar' temaları en yüksek frekansa sahip. Bu, pazarda çalışan kadınların iş ve aile hayatları arasında zorlu bir denge kurmak zorunda olduklarını ve hem ekonomik hem de sosyal sorumluluklarla karşı karşıya kaldıklarını gösteriyor. Ayrıca, 'Toplumsal Cinsiyet Temelli Zorluklar' ve 'Çalışma Hayatında Eşitsizlik' temaları da dikkate değer frekanslara sahip, bu da kadınların iş hayatlarında karşılaştıkları toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin ve önyargıların altını çiziyor. 'Kayıt Dışı Çalışma' temasının yüksek frekansı, bazı kadınların resmi iş piyasasının dışında çalışma yolunu tercih etmek zorunda kalmasının altını çiziyor, bu da genellikle aile düzenleri ve toplumsal beklentilerle ilgili zorluklardan kaynaklanıyor. 'Fiziksel ve Zihinsel Yorgunluk' teması ise, pazarda uzun saatler çalışmanın ve çeşitli hava koşullarına dayanmanın getirdiği zorluklara işaret ediyor.

Bir kadın pazarcının iş ve özel hayatındaki zorlukları dile getiren alıntısı şöyle: "*Çocukların bakımı ve ev işleri hep bizde. Bunların üstesinden gelmek için bazen kayıt dışı çalışmak zorunda kalıyoruz. Resmi bir işte çalışmak, aile düzenimizi bozuyor diye algılanıyor.*" Toplumsal cinsiyet temelli algılar ve çalışma hayatındaki eşitsizlikler hakkında konuşan başka bir katılımcı ise şunları ifade etmiştir: "*Birçok insan, kadınların erkeklerle birlikte çalışmasını olumsuz görüyor. Bu yüzden birçok kadın iş hayatından uzak duruyor.*" Ancak, işine tutkuyla bağlı kadınların varlığını vurgulayan bir diğer katılımcı şöyle demiştir: "*Zorluklara rağmen işini aşkla yapan kadınlarımız var. Onlar, pazar yerlerindeki zor koşullara rağmen ayakta durmayı başarıyor.*" Bu alıntılar, pazarda çalışan kadınların iş hayatlarındaki zorlukları, toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlikleri ve bu durumların onların işgücüne katılımını nasıl etkilediğini açıkça göstermektedir. Araştırmanın bulguları, bu doğrudan ifadelerle birleşerek, pazar yerlerinde çalışan kadınların ekonomik ve sosyal mücadelelerinin daha kapsamlı bir resmini çizmektedir. Kadınların çalışma hayatındaki bu zorluklar ve eşitsizlikler, onların günlük hayatları ve toplumsal konumları üzerinde derin etkilere sahiptir ve bu konuda daha geniş çaplı toplumsal ve politik müdahalelerin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Araştırmada elde edilen bulgulara eklenen katılımcı alıntıları, pazarda çalışan kadınların toplumsal cinsiyet temelli zorluklarını ve bu zorlukların iş hayatlarına etkilerini daha da

detaylandırmaktadır. Kadınların çalışma koşulları, toplum içindeki algıları ve bu durumların kendi yaşamlarına olan yansımaları hakkındaki gerçek sesler, konunun karmaşıklığını ve derinliğini ortaya koymaktadır. Bir kadın pazarcının çalışma hayatındaki zorlukları anlatan alıntısı şu şekildedir: *"Pazarda çalışmak bazen toplum tarafından yanlış anlaşılıyor. Kadınların çalışması, bazıları tarafından kabul edilmiyor, bu da bizi zor durumda bırakıyor."* Kendi ayakları üzerinde durmaya çalışan kadınların mücadelesini dile getiren başka bir katılımcı ise şunları ifade etmiştir: *"Çalışmak bizim için hem bir zorunluluk hem de bir gurur kaynağı. Zorluklara rağmen, kendi paramızı kazanmak ve ailemize katkıda bulunmak önemli."* Kadınların ekonomik ve sosyal sorumlulukları hakkında konuşan bir diğer kadın pazarcı şöyle demiştir: *"Bir yandan çocuklarımızı büyütüyoruz, bir yandan evi idare ediyoruz ve bir yandan da pazarda çalışıyoruz. Bu çok katmanlı sorumluluklarla başa çıkmak gerçekten zor."*

Son olarak, pazarda çalışma koşullarının zorluklarına değinen bir katılımcı şunları belirtmiştir: *"Pazar yerinde uzun saatler çalışmak ve her türlü hava koşuluna dayanmak zorundayız. Bu, hem fiziksel hem de zihinsel olarak oldukça yorucu."* Bu alıntılar, pazarda çalışan kadınların hem iş hem de özel hayatlarında karşılaştıkları çok yönlü zorlukları ve eşitsizlikleri açıkça göstermektedir. Araştırmanın bulguları, bu doğrudan ifadelerle birleşerek, pazarda çalışan kadınların ekonomik ve sosyal mücadelelerinin ve toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin etkilerinin daha kapsamlı bir anlayışını sunmaktadır. Bu gerçek sesler ve hikayeler, toplumsal cinsiyet temelli zorlukların kadınların işgücüne katılımını nasıl etkilediğini ve bu zorlukların sosyal ve ekonomik hayat üzerindeki geniş çaplı etkilerini somut bir şekilde ortaya koymaktadır.

Bu araştırmanın elde ettiği bulgular ve katılımcıların doğrudan alıntıları, pazarda çalışan kadınların yaşadıkları toplumsal cinsiyet temelli zorlukları ve bu zorlukların iş hayatlarına ve genel yaşam koşullarına olan etkilerini derinlemesine ortaya koymaktadır. Kadınlar, hem toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri hem de ekonomik ve sosyal zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır, bu da onların işgücüne katılımını ve günlük yaşam kalitelerini önemli ölçüde etkilemektedir. Katılımcıların alıntıları, kadınların bu zorluklarla nasıl başa çıktıklarını, aile ve iş hayatları arasında nasıl denge kurmaya çalıştıklarını ve kendi ayakları üzerinde durma çabalarını göstermektedir. Bu çalışma, kadınların işgücüne katılımının karmaşık doğasını ve toplumsal cinsiyet temelli zorlukların bu katılım üzerindeki etkilerini vurgulamakta, bu konuda daha fazla farkındalık yaratılmasını ve politik müdahalelerin geliştirilmesini gerektiren önemli içgörüler sunmaktadır. Sonuç olarak, bu araştırma, pazarda çalışan kadınların deneyimlerini ve bu deneyimlerin geniş çaplı toplumsal ve ekonomik etkilerini aydınlatmakta, kadınların işgücüne katılımı ve pazar yerlerindeki çalışma koşulları hakkında kritik bilgiler sağlamaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, Tokat'taki pazar yerlerinde çalışan kadınların deneyimlerine odaklanarak, onların iş hayatları ve günlük yaşamlarında karşılaştıkları toplumsal cinsiyet temelli zorlukları ayrıntılı bir şekilde incelemiştir. Araştırmanın bulguları, kadınların hem ekonomik zorluklarla hem de toplumsal cinsiyet eşitsizlikleriyle mücadele ettiğini göstermektedir. Bu durum, onların işgücüne katılımlarını ve genel yaşam kalitelerini olumsuz yönde etkilemektedir. Kadınlar, kazançlarının yetersizliği ve kayıt dışı çalışma zorunluluğu ile karşı karşıya kalmakta, aynı zamanda aile ve iş hayatları arasında denge kurmaya çalışmaktadırlar. Araştırmada elde edilen katılımcı alıntıları, pazarda çalışan kadınların ekonomik zorluklar, toplumsal baskılar ve aile içindeki sorumluluklar karşısında gösterdikleri direnci ve mücadeleyi vurgulamaktadır. Kadınların çoğunluğu, gelirlerinin büyük bir kısmını ailelerinin temel ihtiyaçlarına harcamakta ve kişisel ihtiyaçları için neredeyse hiçbir şey ayıramamaktadır. Ayrıca, toplumun bazı kesimleri tarafından kadınların çalışmasının olumsuz algılandığı ve bu durumun kadınların iş hayatlarına olan katılımlarını sınırladığı gözlemlenmiştir.

Bu araştırma, pazarda çalışan kadınların karşılaştığı zorlukların ve bu zorlukların toplumsal ve ekonomik hayatları üzerindeki etkilerinin geniş kapsamlı bir anlayışını sunmaktadır. Bu bulgular, kadınların işgücüne katılımının karmaşık doğasını ve toplumsal cinsiyet temelli eşitsizliklerin bu katılım üzerindeki etkilerini gözler önüne sermektedir. Araştırma, pazarda çalışan kadınların yaşadığı zorlukların ve mücadelelerin, daha geniş çaplı toplumsal ve politik müdahaleler için önemli içgörüler sağlamaktadır. Bu, hem toplumsal cinsiyet eşitliği hem de ekonomik sürdürülebilirlik açısından önem taşımaktadır ve bu alanda atılacak adımlar, kadınların işgücüne daha etkin ve eşit bir şekilde katılımlarını destekleyecektir.

Araştırmanın ortaya çıkardığı bulgular, pazarda çalışan kadınların iş ve özel hayatlarında yüzleştikleri çeşitli zorlukların yanı sıra, bu zorluklarla mücadele etme biçimlerini de gözler önüne sermektedir. Kadınların karşılaştıkları ekonomik sıkıntılar, toplumsal cinsiyet temelli baskılar ve aile içindeki rollerinin getirdiği yükler, onların işgücü piyasasında karşılaştıkları eşitsizliklerin ve zorlukların altını çizmektedir. Bu durum, kadınların iş hayatında ve toplumda karşılaştıkları engellerin sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel boyutları olduğunu göstermektedir.

Kadınların işgücüne katılımları, sadece ekonomik bir gereklilikten öte, aynı zamanda sosyal ve toplumsal bir hak olarak da ele alınmalıdır. Araştırma, kadınların işgücüne katılımının önündeki engellerin kaldırılmasının, sadece kadınların ekonomik bağımsızlıklarını artırmakla kalmayıp, aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve toplumun genel refahının artırılmasına da katkıda bulunacağını vurgulamaktadır. Bununla birlikte, araştırma sonuçları, kadınların işgücüne katılımını artırmak ve pazar yerlerindeki çalışma koşullarını iyileştirmek için yapısal ve politik düzeyde değişikliklerin gerekli olduğunu göstermektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının geliştirilmesi, kadınların işgücüne katılımını destekleyici yasal düzenlemelerin yapılması ve kadınların iş ve özel hayatları arasında dengeli bir uyum sağlamalarına yardımcı olacak politikaların hayata geçirilmesi bu değişiklikler arasında yer almaktadır. Sonuç olarak, bu araştırma, kadınların işgücüne katılımının ve pazar yerlerindeki çalışma koşullarının iyileştirilmesinin, sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel açıdan da toplumun ilerlemesi için kritik öneme sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Araştırmanın ortaya koyduğu bulgular ışığında, pazarda çalışan kadınların karşılaştıkları zorluklara yönelik öneriler geliştirmek önemlidir. İlk olarak, toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalık ve eğitim programları artırılmalıdır. Bu, kadınların çalışma hayatında karşılaştıkları stereotiplerin ve önyargıların azaltılmasına yardımcı olabilir. İkincisi, kadınların iş ve aile hayatı arasında denge kurmalarını destekleyecek politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Bu, esnek çalışma saatleri, çocuk bakımı desteği ve aile dostu iş politikaları gibi uygulamaları içerebilir. Ayrıca,

kadınların ekonomik bağımsızlıklarını artıracak ve işgücü piyasasına daha etkin katılmalarını sağlayacak yasal ve yapısal reformlar hayata geçirilmelidir. Bu reformlar, kadınların iş hayatında eşit fırsatlara sahip olmalarını ve cinsiyet temelli ayrımcılığa karşı korunmalarını sağlamak için önemlidir. Son olarak, pazar yerlerinde çalışma koşullarının iyileştirilmesi, kadınların çalışma ortamlarının daha güvenli ve sağlıklı hale getirilmesi için de önlemler alınmalıdır. Bu öneriler, pazarda çalışan kadınların ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan daha iyi koşullarda çalışmalarını sağlayacak ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin gelişimine katkıda bulunacaktır. Bu önerilere ek olarak, pazarda çalışan kadınların ekonomik güçlenmelerini desteklemek için mikrofinans ve girişimcilik eğitim programları sunulmalıdır. Bu tür programlar, kadınlara işlerini genişletme, yeni beceriler kazanma ve finansal okuryazarlık geliştirme fırsatları sağlayarak, onların ekonomik bağımsızlıklarını ve pazardaki rekabet güçlerini artırabilir. Ayrıca, kadınların işgücü piyasasına katılımını teşvik edecek ve destekleyecek yerel ve ulusal düzeyde politikaların oluşturulması ve uygulanması gerekmektedir. Bu politikalar, kadınların iş bulma süreçlerine yardımcı olacak iş arama hizmetleri, mesleki eğitim programları ve işyerinde cinsiyet eşitliği uygulamalarını içerebilir. Diğer yandan, pazarda çalışan kadınların sosyal hakları ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik düzenlemeler yapılmalıdır. Bu, sağlık ve güvenlik standartlarının iyileştirilmesi, adil ücret politikalarının uygulanması ve çalışma saatlerinin düzenlenmesi gibi önlemleri kapsayabilir. Ayrıca, kadınların seslerinin işyeri karar alma süreçlerinde daha fazla duyulmasını sağlamak için kadın çalışan temsilcilerinin desteklenmesi ve güçlendirilmesi önemlidir. Son olarak, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların işgücüne katılımı konusunda sürekli araştırma ve veri toplama çalışmalarının yapılması, bu alandaki politika ve uygulamaların etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek için kritik öneme sahiptir. Bu tür araştırmalar, kadınların işgücü piyasasındaki durumlarını anlamak, onların karşılaştıkları zorlukları belirlemek ve bu zorluklara yönelik etkili çözümler geliştirmek için gereklidir. Böylece, kadınların işgücüne katılımı sadece mikro düzeyde değil, makro düzeyde de desteklenmiş ve güçlendirilmiş olacaktır.

Kaynakça

- Aşkın, E. Ö. (2015). Kadınların İşgücü Piyasasındaki Konumlarını Etkileyen Faktörler. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 43-66.
- Aşkın, U., ve Aşkın, E. Ö. (2019). İşgücü Piyasasında Enformel Kadın İşgücü: Ev Eksenli Çalışan Kadınlara Yönelik Bir Araştırma. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 977-1001.
- Acungil, Y., ve Büşra, E. R. O. L. (2021). Kadın Yoksulluğu ve Kadın Yoksulluğunun Kentteki Yansımaları: Tokat İli Örneği. *Journal Of International Management Educational And Economics Perspectives*, 9(2), 125-145.
- Arıkan, G. (2015). "Kırsal Kesimde Kadın Olmak", Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi. Sayı. 2,1-16.
- Candan, E., ve Günal, S. Ö. (2013). Tarımda Kadın Emegi. *Turkish Journal Of Agricultural Economics*, 19(1).
- Durmaz, Ş. (2016). İşgücü Piyasasında Kadınlar ve Karşılaştıkları Engeller. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(3), 37-60.
- Dedeoğlu, S. (2000). Toplumsal Cinsiyet Rollerini Açısından Türkiye'de Aile ve Kadın Emegi. *Toplum ve Bilim*, 86(3), 139-170.
- Ergüder, B. (2006). Türkiyede Kadın Emeginin Değişen Yapısı: Enformal Kesimde Kadın Emegi ve Kadın Emegine Talep (Master's Thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Etiler, N. (2011). "Tarımda Kadın Emegine Kısa Bir Bakış". *Ttb Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi*. Sayı. 39, 29-32.
- Kızılaslan, N., ve Demigan, Z. (2021). Kadının Çalışmasına Yönelik Tutum ve Cinsiyet Rollerini (Çorum İli Merkez Köyler Örneği). *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi*, 10(3), 23-37.
- Önder, N. (2013). Türkiye'de Kadın İşgücünün Görünümü. *Calisma Dünyasi Dergisi*, 1(1).
- Tilev, F. (2018). Esnek Çalışma ve Kadın İstihdamı. *Fırat Üniversitesi Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(2), 121-150.

EXTENDED ABSTRACT

This research focuses on the experiences of women working in Sunday shops in Tokat and examines in detail the gender-based difficulties they face in their work lives and daily lives. The findings of the research show that women are struggling with both economic difficulties and gender inequalities. This situation negatively affects their participation in the labor force and their overall quality of life. Women are faced with the Decrepitude of their earnings and the necessity of informal work, at the same time they are trying to find a balance between family and work life.

The participant quotes obtained in the research emphasize the resistance and struggle of women working in the Sunday market in the face of economic difficulties, social pressures and responsibilities within the family. The majority of women spend a large part of their income on the basic needs of their families and can barely allocate anything for their personal needs. In addition, it has been observed that women's work is perceived negatively by some segments of society and this situation limits women's participation in business life.

As a result, this research provides a wide-ranging understanding of the challenges faced by women working in the Sunday market and the impact of these challenges on their social and economic lives. These findings reveal the complex nature of women's participation in the workforce and the effects of gender-based inequalities on this participation. The research provides important insights into the difficulties and struggles experienced by women working in the Sunday market for broader social and political interventions. This is important for both gender equality and economic sustainability, and the steps to be taken in this area will support women's more effective and equal participation in the workforce.

The findings revealed by the research reveal the various difficulties that women working in the Sunday market face in their work and private lives, as well as the ways in which they struggle with these difficulties. The economic difficulties faced by women, gender-based pressures and the burdens imposed by their roles in the family underline the inequalities and difficulties they face in the labor market. This situation shows that the obstacles women face in business life and society have not only economic, but also social and cultural dimensions.

Women's participation in the labor force should be considered not only as an economic necessity, but also as a social and social right. The research emphasizes that the removal of barriers to women's participation in the workforce will not only increase women's economic independence, but also contribute to achieving gender equality and improving the overall well-being of society. However, research results show that changes at the structural and political level are necessary to increase women's participation in the workforce and improve working conditions in Sunday markets. Among these changes are the development of gender equality policies, the implementation of legal Decree supporting women's participation in the workforce and the implementation of policies that will help women achieve a balanced harmony between their work and private lives. In conclusion, this research reveals that women's participation in the labor force and improving working conditions in Sunday markets are critical for the progress of society, not only economically, but also socially and culturally.

In the light of the findings revealed by the research, it is important to develop recommendations for the difficulties faced by women working in the Sunday. First, awareness and education programs on gender equality should be increased. This can help reduce the stereotypes and prejudices that women face in their working life. Secondly, policies should be developed to support women to find a balance between work and family life. Dec. This may include practices such as

flexible working hours, childcare support and family-friendly work policies. In addition, legal and structural reforms should be implemented that will increase women's economic independence and ensure their more effective participation in the labor market. These reforms are important to ensure that women have equal opportunities in business and are protected from gender-based discrimination. Finally, measures should also be taken to improve working conditions in Sunday markets and to make women's working environments safer and healthier. These proposals will enable women working in the Sunday market to work in better conditions from an economic, social and cultural point of view and will contribute to the development of gender equality.

October Sunday, in addition to these recommendations, microfinance and entrepreneurship training programs should be offered to support the economic empowerment of women working in the market. Such programs can increase their economic independence and Sunday competitiveness by providing women with opportunities to expand their businesses, acquire new skills and develop financial literacy. In addition, it is necessary to establish and implement policies at the local and national levels that will encourage and support women's participation in the labor market. These policies may include job search services, vocational training programs and gender equality practices in the workplace that will help women find jobs. Dec.

On the other hand, arrangements should be made to improve the social rights and working conditions of women working in the Sunday. This may include measures such as improving health and safety standards, implementing fair wage policies, and regulating working hours. In addition, it is important to support and empower female employee representatives to ensure that women's voices are heard more in workplace decision-making processes.

Finally, conducting continuous research and data collection studies on gender equality and women's participation in the workforce is critical for evaluating and improving the effectiveness of policies and practices in this area. Such research is necessary to understand the situation of women in the labor market, to identify the difficulties they face and to develop effective solutions to these difficulties. Thus, women's participation in the workforce will be supported and strengthened not only at the micro level, but also at the macro level.

Ek bilgiler

Çıkar çatışması bilgisi: Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek bilgisi: Bu araştırmada herhangi bir destek alınmamıştır.

Etik onay bilgisi: Bu araştırmada etik onay gerekli görülmemiştir.

Katkı oranı bilgisi: Katkı oranı tüm yazarlara eşit olarak dağıtılmıştır.